

9. مشارکت در فعالیتهای بشر دوستانه هماهنگ و در غالب ساختارهای بین‌آژانسسی و همچنین به منظور ارائه خدمات مهاجرتی در شرایط بحرانی و پس از بحران؛ و بر مبنای نیازهای فردی به منظور سهیم شدن در حمایت از آنها.
10. اجرای برنامه های مناسب با همکاری سایر سازمانهای مرتبط بین‌المللی که بازگشت داوطلبانه و استقرار مجدد پناهندگان، آوارگان، مهاجرین و سایر افراد نیازمند به حمایتی بین مهاجرتی را تسهیل کند به طوریکه نیازها و نظرات مجامع ذی نفع مد نظر قرار گیرد.
11. کمک به کشورها جهت توسعه و انتقال دانش، برنامه ها، و فنون کارشناسی در مبارزه با ورود و خروج غیر قانونی و قاچاق انسان، به خصوص زنان و کودکان، در راستای قوانین بین‌المللی.
12. حمایت از تلاش کشورها در زمینه مهاجرت نیروی کار، خصوصا جایجایی کوتاه مدت جمعیت، و دیگر انواع مهاجرت دایره وار.

سازمان بین‌المللی مهاجرت در جمهوری اسلامی ایران
تمرکز سازمان بین‌المللی مهاجرت در جمهوری اسلامی ایران بر روی کارگاههای ظرفیت سازی، بازگشت و استقرار مجدد پایدار متخصصین افغان، حمایت از گنجاندن مقوله مهاجرت در برنامه ریزی و نقشه توسعه، تشویق برقراری روابط بین اجتماعات از طریق برنامه های انتقال دانش و مهارت و تسهیل روند ارسال وجوه، فعالیتهای عمده این سازمان تا کنون به شرح زیر بوده است:

- ✚ همکاری تخصصی با بخشهای مرتبط دولت جمهوری اسلامی ایران در پروژه های مهاجرت برای توسعه؛
- ✚ بازگشت داوطلبانه و ادغام مجدد اتباع افغانی از جمهوری اسلامی ایران به جمهوری اسلامی افغانستان؛
- ✚ مهاجرت تسهیل شده؛
- ✚ بازگشت متخصصین افغان؛
- ✚ دوره های آشنایی با فرهنگ کشورها؛
- ✚ کارگاههای ظرفیت سازی برای مقامات مسئول دولت جمهوری اسلامی.

بازگشت متخصصین افغان

تمرکز طرح بازگشت متخصصین افغان بر بازگشت تحصیلکردگان و متخصصین تبعه افغانستان است که در سراسر جمهوری اسلامی ایران ساکن هستند و تمایل دارند تخصصشان را بطور کوتاه یا بلند مدت وقف روند بازسازی سرزمین مادری خود کنند. داوطلبین این طرح معمولاً تمایل دارند به همراه خانواده خویش به موطن اصلی خود بازگردند که این موضوع دلالت بر پایداری بازگشت آنها دارد و این در مقایسه با بازگشت های موقتی، تضمینی است بر دوام کمک رسانی ایشان به روند بازسازی. در راستای بهبود پایداری بازگشت های صورت گرفته، تسهیلاتی برای آن دسته از افراد که با خانواده خود با می گردند در نظر گرفته شده که از جمله آن هزینه بازگشت داوطلب و افراد درجه یک خانواده در این طرح است.

کارمندان سازمان بین‌المللی مهاجرت در حال توجیه متخصصین افغان - راست به چپ: هماهنگ کننده سازمان بین‌المللی مهاجرت، نمایندگان اداره کل امور اتباع خارجی وزارت کشور، نماینده کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، رییس نیکو (نهاد غیر دولتی)

سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM) یک ارگان بین دولتی بوده که در سال 1951 با رسالت ساماندهی امور مهاجرتی در سطح جهان تأسیس گردیده است. سازمان بین‌المللی مهاجرت در سالهای اخیر رشد چشمگیری داشته است به طوری که در حال حاضر دارای 157 کشور عضو، 10 کشور به صورت عضو ناظر و بیش از 100 دفتر در سرتاسر جهان می باشد. سازمان بین‌المللی مهاجرت دستیابی به این اهداف را از طریق ارائه خدمات و اطلاع رسانی به بخشهای دولتی و مهاجرین انجام می دهد. سازمان بین‌المللی مهاجرت با کمک به روند مدیریت انسانی و قانونی مهاجرت در راستای همکاریهای بین‌المللی در مشکلات مهاجرتی، پیدا کردن راه حلهای عملی در مشکلات مهاجرتی، و ارائه کمکهای بشردوستانه به مهاجرین نیازمند، پناهندگان، مهاجرین اجباری، و یا رانده شده ها تلاش می کند. قانون اساسی سازمان بین‌المللی مهاجرت بطور صریح رابطه بین مهاجرت و اقتصاد، پیشرفت اجتماعی و فرهنگی، و حق آزادی مهاجرت افراد را به رسمیت می شناسد. فعالیتهای این سازمان به چهار دسته عمده تقسیم می شود: مهاجرت و توسعه، مهاجرت تسهیل شده، قانونمند سازی مهاجرت، و مواجهه با مهاجرت اجباری. فعالیتهای گسترده شامل اشاعه قانون بین‌المللی مهاجرت، مباحث و راهکارهای سیاست گذاری، دفاع از حقوق مهاجرین، سلامت مهاجرت، جمعیت جنسیتی مهاجرین.

رسالت جهانی سازمان بین‌المللی مهاجرت

سازمان بین‌المللی مهاجرت معتقد است که مهاجرت انسانی و قانونی، هم به نفع مهاجرین و هم جوامع است. اهداف این سازمان به عنوان سازمان پیشرو در امور مهاجرت، با همکاری سایر فعالان در جامعه بین‌المللی برای نیل به اهداف ذیل تلاش می نماید:

- کمک به حل چالش های عملیاتی روز افزون در مدیریت مهاجرت.
- حداکثر درک از مشکلات مهاجرتی.
- تشویق به توسعه اقتصادی و اجتماعی از طریق مهاجرت.
- حمایت از شان انسانی و سلامت مهاجرین.

تمرکز خط مشی سازمان بین‌المللی مهاجرت

1. ارائه خدمات ایمن، قابل اطمینان، منعطف و مقرون به صرفه برای افرادی که به کمکهای بین‌المللی در زمینه های مهاجرتی احتیاج دارند.
2. تقویت مدیریت انسانی و قانونی مهاجرت و احترام به حقوق انسانی مهاجرین در راستای قانون بین الملل.
3. ارائه پیشنهادات کارشناسی، تحقیق، همکاری فنی و کمک عملیاتی به کشورها، موسسات دولتی و غیر دولتی و دیگر فعالان جهت ایجاد ظرفیت و تسطیح مشکلات بین‌المللی، منطقه ای، و همکاری دو جانبه در زمینه مهاجرت.
4. کمک به توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها از طریق تحقیق، نشستها، طراحی و اجرای برنامه های مهاجرتی در راستای افزایش منافع مهاجرین.
5. کمک به کشورها، مهاجرین، و جوامع در چالشهای مهاجرت غیر معمول از طریق تحقیق و تجزیه و تحلیل عوامل ریشه ای، تبادل داده ها، و ارائه تجربیات موفق و راه حل های توسعه محور.
6. قرار داشتن در جایگاه مرجع داده های مهاجرتی، تحقیقات، تجربیات، جمع آوری داده، و تبادل تجربیات.
7. ارتقاء، یاری، و حمایت از مذاکرات و نشستهای منطقه ای و بین‌المللی مهاجرت در راستای افزایش درک موقعیتهای و چالشهای مهاجرتی، شناسایی و توسعه سیاست گذاری چالشهای مربوطه و شناسایی راهکارهای جامع و سنجش پیشرفت مشارکت بین‌المللی.
8. کمک به کشورها در جهت تسهیل ادغام مهاجرین در جوامع میزبانان و جمع کردن جوامع پراکنده به عنوان همیاران توسعه.

ظرفیت سازی

در محدوده این طرح، رویکرد سازمان بین المللی مهاجرت ایجاد ارتباط بین مهاجرت و توسعه از این دیدگاه است که در صورت مدیریت صحیح، مهاجرت بین المللی میتواند به رشد و شکوفایی کشورهای مبدأ و مقصد و همچنین منافع خود مهاجرین کمک کند. بنابراین سازمان بین المللی مهاجرت مطالبی را تدوین نموده است که مرکزیت آن "تحت اختیار گرفتن توان توسعه ای بالقوه مهاجرت در راستای منفعت مهاجرین و جوامع است." به بیان دیگر، فعالیتهای این طرح شامل تقویت ظرفیت دولتها و سایر نهادهای دولتی/غیر دولتی ذی ربط دیگر جهت استفاده از جمعیت مهاجر در روند توسعه در کشور مقصد، تقویت اقتصاد و توسعه اجتماعی در مناطق مهاجرت خیز، افزایش تاثیر توسعه ای انتقال وجوه و تسهیل بازگشت و استقرار مجدد اتباع متخصص است. خلاصه اساس طرح فوق به شرح زیر است:

- ظرفیت سازی دولتها و سایر نهادهای دولتی/غیر دولتی ذی ربط در کشور مقصد جهت گفتمان و جذب پراکندگی های جمعیتی در جهت توسعه کشور مبدأ و افزایش سیاست گذاری مهاجرتی توسعه محور.
- اشاره به دلایل ریشه ای مهاجرت اقتصادی بوسیله افزایش توان دولتها و فعالان کلیدی دیگر برای تمرکز راهبردی بر روی پویایی مهاجرتی کشور مبدأ.
- تمرکز بر روی گسترش فرصتهای اقتصادی و توسعه خدمات اجتماعی و زیرساختهای اجتماعی خصوصا مناطق مستعد مهاجرت اقتصادی، و یا در مناطق در حال توسعه برای جذب و ابقاء بازگشت مهاجرین به آن منطقه.
- شناخت تاثیرات بالقوه انتقال وجوه مهاجرین و تاکید بر نقش چشمگیر آن در توسعه کشورها، وجوه ارسالی به عنوان سهم عمده انواع انتقال، احتمال پیشرفت بیشتر و گسترده تر خانوار، جوامع و کشورها را فراهم می کند. هدف فعالیت در حیطه انتقال وجوه، تسهیل توسعه سیاست گذاریها و ساختارهایی است که خدمات انتقال وجوه را برای مهاجرین و در نتیجه اثرات توسعه ای انتقال، افزایش می دهند که این امر خدمات انتقال وجوه را برای مهاجرین و آثار توسعه ای انتقال وجوه را بهبود می بخشد. در این مرحله، سازمان بین المللی مهاجرت بر روی جمع آوری داده ها، گفتمان در زمینه سیاست گذاری و انتشار تجربیات موفق تمرکز دارد.

استقرار مجدد و معاینات پزشکی

مهاجرت مردم و اقدامات مربوط به آن جهت تسطیح مهاجرت قانونی به سراسر دنیا، در طول سالها یکی از برنامه های عملیاتی عمده سازمان بین المللی مهاجرت بوده است. با در نظر گرفتن جابجایی افراد به عنوان یکی از خصوصیات جدایی ناپذیر دنیای امروز و همچنین در نظر گرفتن بازارهای جهانی به هم تنیده، و تشکیل شبکه های جمعیتی فراملی و رشد سریع فناوریهای ارتباطی، به مهاجرت روز افزون کارگران ماهر و نیمه ماهر، دانش آموزان، کارآموزان، خانواده ها و گردشگران منجر شده اند؛ که همه و همه سازمان بین المللی مهاجرت را ترغیب به پیگیری و مطالعه روند مذکور می نماید. این سازمان به استقرار مجدد افرادی که در طرحهای قانونی مهاجرت پذیرفته شده اند، از طریق انجام مراحل قانونی، معاینه های پزشکی، و حمل و نقل قابل اطمینان و اقتصادی، کمک می کند. تسهیلات دیگر سفر و همراهی پزشکی نیز در صورت درخواست کشورهای میزبان جهت کمک به اسکان مهاجرین در جامعه جدیدشان قابل ارائه می باشد.

دوره های آشنایی فرهنگی

ممکن است افرادی که به کشوری با فرهنگ، سنت و مذهب متفاوت از کشور خودشان سفر می کنند دچار یک دوره عدم سازگاری با محیط جدید خود گردند. مهاجرانی که برای استقرار مجدد در کشورهای ثالث پذیرفته می شوند معمولا آگاهی اندکی از وضعیت اجتماعی و اقتصادی کشورهای پذیرنده دارند. شاید مهاجرین موقت یا دائمی با توجه به روند داوطلبانه و معمول و آمادگی برای این سفر، آسیب پذیری کمتری در مقابل این شرایط داشته باشند. اگر چه برخی از آنان مانند پناهندگان و داوطلبین اجتماعی ممکن است انتظارات غیر واقعی و شاید نامناسبی از زندگی در کشور جدید داشته باشند. توقعات نه تنها موجب تنش برای تازه واردین در بدو ورود می شود بلکه میتواند باعث فشار بر ارائه دهندگان خدمات اجتماعی جامعه میزبان شود. برگزاری دوره های آشنایی فرهنگی، تنش و نگرانی را با ترسیم تصویر بهتر برای مهاجرین و پناهندگان از آنچه در انتظارشان است، کاهش می دهد. این دوره ها آنها را به مهارتهای سازگار مجهز می کند و به آنها کمک می کند تا رفتار زندگی خود را در اجتماع جدید شکل دهند. همزمان این دوره ها شانس ایجاد پلهای ارتباطی بین کشور مبدأ و مقصد را فراهم می کند و امکان آشنایی با فرهنگ و رفتار این اعضاء جدید را برای جامعه میزبان فراهم میکند.

نشست ظرفیت سازی با حمایت مالی دولت ژاپن: شهر شیراز

